

Halászlapi Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

XXIV. évfolyam
2023. december

Az akvakultúra klasszikus állattenyésztés

Az idei halászati konferenciákon egyre több olyan előadás hangzik el, amelyek a magyar halászat legújabb kihívásaira keresik a választ. A magyar halászati ágazat nehézségekkel küzd az uniós és a nemzeti források felhasználását tekintve, ami elsősorban az alacsony jövedelemtermelő képesség és az önerő hiányából adódik. Puskás Nándor, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) alelnöke, a Biharugrai Halgazdaság Kft. ügyvezetője arról tartott figyelemre méltó előadásokat, hogy mind idehaza, mind az Európai Unióban sokkal nagyobb mértékben kellene elismerni az akvakultúra termelésen túlmutatató értékeit.

• **Egy gazdaság vezetőjeként folyamatosan tapasztalja, hogy milyen hátrányokkal kell megküzdeniük a magyar tógazdasági haltermelőknek a mindennapok során. Ezzel kapcsolatban két kitűnő előadást tartott a gödöllői szakmai tanácskozáson és a nemzetközi VI. Carp Konferencián. Kérem, idézzük fel röviden ezek lényegét.**

– Az előadásaim négy alapvető pontra, deklarációra épültek. Az egyik legfontosabb mondanivalóm, hogy ha komplex módon vizsgáljuk meg a fenntarthatóság kritériumrendszerét – és ezt szerintem csakis ágazatspecifikusan, komplex módon kell és lehet értelmezni –, akkor az állapítható meg, hogy ez az ágazat fenntartható módon gazdálkodik vízgazdálkodási, természetvédelmi, környezetvédelmi, ökonómiai és nem utolsósorban ösztársadalmi szempontból egyaránt. Egyértelműen kijelenthetjük, hogy ágazatunk megfelel az unió által kívánatosnak tartott fenntarthatósági szempontoknak és a körforgásos gazdálkodás kritériumrendszerének is. Ennek kapcsán azt is kijelenthetjük, hogy a tógazdasági haltermelés végtermékei ökológiai szemlélettel előállított termékek, ökotermé-

kek, függetlenül attól, hogy konkrétan megkapják-e a biominősítést vagy nem. A fenntarthatósági szempontok közül kiemelendő az is, hogy a természeti erőforrásokat nem éli fel az ágazat, hanem folyamatosan fenntartja, megújítja, mi több, fejleszti, s ezáltal magas ökológiai értéket tart fenn.

• **Egyetértve ezzel, érdemes külön hangsúlyozni a körforgásos gazdálkodás meglétét az ágazatban, mert az unióban is egyre inkább ennek megvalósítására ösztönzik az agrárágazat szereplőit is. Ide soroljuk a megújuló energia felhasználás arányainak a növelését, a csomagolóanyagok újrahasznosítását, a szerves hulladék anyagok újra felhasználását, a termelés öko-lábnomának csökkentését stb.**

– Ágazatunk viszonylag kevés energiát használ, ráadásul minden feltétel adott ahhoz, hogy a villamos energiát megújuló energiaforrásokból érjük el. Ha megvizsgáljuk a tógazdaságok input-output szerkezetét, világosan látszik az extenzív termelést folytató ágazat körforgásos volta. A szántóföldi növénytermesztés végtermékeit, gabonaféléket, kukoricát haszná-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Puskás Nándor, a MA-HAL alelnöke

lunk az állatállományunk etetésére, az állattartásból származó szerves trágyát használjuk a tápanyag pótlásához. Az általunk hasznosított víz is rendkívül sokrétűen gazdagítja környezetünket, hiszen javítjuk a mikroklíma viszonyokat, elősegítjük a talajvíz utánpótlását, ahogy a belvív- és az aszálykárok enyhítésében, összességében a hektikus vízviszonyok kiegyenlítésében is nagyon komoly szerepet töltünk be.

A sokat emlegetett biodiverzitás fenntartásában is elvülhetetlen a szerepünk, hiszen egy halastó nagyon színes élővilágot tart el, biztosítva a vizes ökoszisztémákhoz kötődő növény- és állatvilág élőhelyét. Közismert, hogy Magyarországon a 19. században végrehajtott folyószabályozások, mocsarak lecsapolása kapcsán a természetes vizek nagysága a töredékre redukálódott, így a tógazdaságokra hárult a korábbi vizes területek szerepének fenntartása. Ez pedig a klímaváltozás miatt is nagyobb hangsúlyt kap, hiszen a tógazdaságok a szélsőséges csapadékellátás ellenére hozzájárulnak az ország vízkészletének megőrzéséhez. A mikroklíma

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk a magyar halászságnak és minden kedves Olvasónknak!

- ▶ javításával kapcsolatban csak annyit jeveznének meg, hogy a halastavak közelében lévő szántóföldön a növények sokkal jobban fejlődnek, sokkal dúsabb a növényi vegetáció egy aszályos időszakban is.

• **Itt kell hangsúlyozni azt is, hogy az ágazat ökológiai lábnyoma igen kicsi a többi mezőgazdasági, állattenyésztési ágazathoz képest.**

– Én azt gondolom erről, hogy gazdálkodásunk során az általunk hozzáadott ökológiai érték, amit hosszú távon fenntartunk, sokkal nagyobb, mint az okozott ökológiai lábnyom, tehát ha mérlegelünk, akkor az ágazat tevékenysége ökológiai értelemben pozitív eredményt mutat. Szerintem a környezeti, a természetvédelmi, a biodiverzitás fenntartási kérdéseket rendszerben kell vizsgálni, és mérlegelni kell az eredményeket.

• **Lépjünk a második pontra...**

– A tógazdasági haltermelés minden tekintetben, minden jellemzőjében egy klasszikus agrárágazat. Nem halászat, hanem agrárágazat, és az állattenyésztés szerves része. Azért is használom ma már – ha még magyartalan is – az akvakultúra szakszót, hogy a köztudatban is az terjedjen el, hogy mi egy agrárágazat vagyunk teljesen függetlenül attól, hogy az Európai Unió némenklaturájában éppen most hova sorolnak minket. Igazából semmilyen hasonlóságot nem mutatunk a tengeri halászattal, amit azért is kell hangsúlyozni, mert sajnálatos módon az Európai Unióban ezt a két területet egy kalap alá vették. Jelentős a tengeri halászat lobbiját túlereje az édesvízi akvakultúrával szemben, amiből számos problémánk adódik. Fontos világosan látni azt is, hogy mint klasszikus agrárágazat, a termékeink más agrártermelők más agrártermékeivel kell, hogy versenyezzenek a piacon. Mindezt oly módon kell tennünk, hogy számos olyan támogatási formából – részben vagy teljesen – kimaradunk, amiben más agrárágazat részesül, ilyen például az agrárkörnyezet-gazdálkodási programba sorolható agrárökológiai értéktartás támogatása. Pedig, egyértelmű, hogy az ágazatunk agrárökológiaiérték-fenntartása és az abból eredő jövedelemkiesés sokkal nagyobb, mint más ágazatokban.

• **Ezek valóban nagyon fontos összefüggések. Mi a harmadik pont?**

– Nem vitatható, hogy a tógazdasági haltermelés, illetve az akvakultúra a vidék része, és meghatározó szerepet töltünk be a vidék fejlődésében. Jelentős integrátori, beruházói, munkáltatói, rekreációs szerepköröket is betöltünk, amit szintén komplex módon kell értékelni. De nekünk nincs vidékfejlesztési programunk, miként az agrárágazatban. Ennek követ-

Több elismerést az édesvízi akvakultúrának!

Lévai Ferenc, az Aranypony Zrt. vezérigazgatója, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) szóvivője évtizedek óta hangsúlyozta, hogy sem idehaza, sem az Európai Unióban nem ismerik el kellő súllyal a halászati ágazat természetvédelemben betöltött szerepét. Egy tógazdasági haltermelés sokkal több feladatot, munkát igényel, és sokkal több, elsősorban természeti értékmegőrző funkciót tölt be, mint egy állattartó telep fenntartása, működtetése. Ezt a többletmunkát pedig nem ismerik el az Európai Unió által biztosított támogatáspolitikában, mivel a közösségen belül a tengeri, és nem az édesvízi halászat a meghatározó.

Az unió területén 250 ezer hektáron folyik édesvízi haltermelés, ennek a területnek a 10 százalékán termelünk mi magyarok halat. Lévai Ferenc hangsúlyozta, hogy ellentétben a szántóföldi növénytermesztéssel, a haltermelés mellett a tógazdaságok nemcsak a mikroklímát javítják, őrzik a biodiverzitást, rekreációs lehetőséget biztosítanak a legnagyobb létszámú civil szervezet, a MOHOSZ horgásztagjainak, de a vízgazdálkodásból is kiveszik a részüket. A hazai halászati ágazat évről évre ellátja halutánpótlással a horgászok természetes vizeit, ami számokban azt jelenti, hogy a 140 ezer hektár természetes vizekbe 5-5,5 ezer tonna itthon termelt halat, főként pontyot, keszegféléket, de ragadozó halfajokat is telepíté-

nek. Ugyanakkor a madár és a védett gerinces állatok kártétele ellen a szigorú uniós szabályozások miatt alig-alig lehet védekezni, pedig ezek a károk igen jelentősek. Mivel a kártételek ellen nincs kompenzáció, csak a haltermelőknek a pénztárcája bánja, hogy nem lehet hatékonyan védekezni sem az aszály, sem az árvíz, sem a madárkár ellen.

Elszállt önköltségek

Sokszor leírtuk a Halászati Lapokban is, hogy az elmúlt évet igen nehezen élték túl a haltermelők, mivel az évszázad aszályát kellett elszenvetni, jelentősen drágultak az inputanyagok, a takarmányok, az energiaárak, a bérköltségek, aminek következtében a 26 ezer hektár tófelület 30 százalékát szárazon kényszerültek hagyni. A

keztében a vidékfejlesztési program és a kapcsolódó nemzeti támogatás formáiból is kimaradunk.

• **Ennél a pontnál mindig az az ellenérv, hogy az EU-nak önálló halászati politikája van, a két pénzügyi alap pedig nem átjárható.**

– Éppen ez a negyedik deklarációm. Az első három pont után azt kell mondanom, hogy mivel a mi ágazatunk hosszú távon is jövőbe mutató, fenntartható, arra kell, hogy sarkalljon minket, hogy olyan adminisztratív, közigazgatási, támogatási rendszert építsünk fel, ami biztosítja az ágazatunk jövőjét, és nem hoz minket versenyhátrányba más ágazatokkal szemben. A lényeg, hogy teremtünk meg az ökológiai értéktartásunk elismerését, építsünk hidat a vidékfejlesztési programokhoz, hogy a komplex tevékenységünket támogatási oldalról ne diszkriminálják, és ne szenvedjünk ver-

senyhátrányt sem. El kell ismerni ezen a ponton is az ágazat értékeit.

• **Ehhez azonban az Európai Unióban kell sokkal erőteljesebben hallatni a hangunkat, összefogva más, erősebb tagállamokkal, hogy az említett túlsúlyos tengeri halászati lobbival szemben nagyobb erőt tudjunk felmutatni.**

– Azt gondolom erről, hogy egyrészt nem minden probléma forrását az EU-ban kell keresni, másrészt pedig bár az uniós kötelezettségekkel szemben valóban nehéz fellépni, de az biztató, hogy legalább a hazai döntéshozók, az agrártárca és az irányító hatóság vezetői konstruktívan állnak az előttünk álló feladatok megoldásához. Céljaink elérését segítheti a középkelet-európai országokkal való összefogás, mert ők hasonló problémákkal küszködnek, mint mi.

HAJTUN GYÖRGY

termés mennyisége is ennek megfelelően alakult, az előző évekhez képest mintegy 20 százalékkal kevesebb halat tudtak termelni. Az idei évben azonban nemcsak a tavak vízellátása volt biztosított, hanem a takarmányárakban is visszaállt a rend. Ez pedig azt is jelenti, hogy tavaly és az idei év első felében elszállt önköltségeket némileg csökkenthették azzal is, hogy év végéig kézhez kapják a pályázaton nyertes haltermelők a krízistámogatást. (A tógazdasági haltermelő hektáronként 101 237 forintot, míg az intenzíven termelők tonnánként 138 000 forintot kapnak kézhez.) A termelés mennyiségét illetően is jobbák a kilátások, mivel a tavaly kiesett 20 százalékot az idén már pótolni tudják. Ebből adódóan a decemberi ünnepekre sem kell attól tartani, hogy a hal ára magasabb lesz a tavalyinál.

A hazai halászati ágazatot is nagymértékben sújtja a munkaerő hiánya, nem beszélve a szakképzett munkaerőről. Pedig ebben az ágazatban is nagy szükség van a kétkezi munkásra, mert bár sok technológiai lépést lehet gépesíteni, de vannak olyan területek, ahonnan nem hiányozhat a munkáskéz, és nem lehet gépesítéssel kiváltani az élő munkát. Rétimajorban az ágazat többi szereplőjéhez hasonló gondokkal küzdenek a munkaerőhiányt illetően. A cég 4 vietnámi dolgozót kényszerült szerződteni a kétkezi munka elvégzéséhez.

Segít a több lábón állás

Lassan halad az ágazatban a generációváltás folyamata is, bár felsőfokú, egyetemi végzettségű, szakképzett fiatalból

nincs hiány. Lévai Ferenc is elérkezettnek látta az időt arra, hogy a cége vezetését fokozatosan átadja fiának, ifj. Lévai Ferencnek, aki hét és fél év után tért haza Laoszból. Ott az Aranypony Zrt. épített fel egy speciális, csak szaporítással, szaktanácsadással és továbbképzéssel foglalkozó tógazdaságot, elsősorban a tilápiatermelés ivadékgényére alapozva. A minta a valamikori TEHAG tevékenysége volt! Az ifjabb Ferenc olyannyira jól dolgozott, hogy ma már Laosz tilápia ivadékelletésének csaknem felét a cég biztosítja.

Ami az Aranypony Zrt. tevékenységét illeti, a vezérigazgató elmondta, hogy miután több lábón állnak, sosem fenyegette őket az, hogy veszteséggel zárják az éves mérlegüket. Tavaly sem rendítette meg a céget a jelentős önköltség-növekedés, mivel minden állandó és időszakos vevőjüket maximálisan kiszolgálták. „A mai piacon a vevő szent. Halat már tudunk termelni, de ki kell szolgálni a piacot, mégpedig időben, jó minőségű hallal, megbízható módon. A mi piacaink stabilan működnek. A turizmusról azt mondhatom, hogy a mostani áremelkedési hullámban az alsó szinteket követtük, mert szerintem sűrű filléres emberek vagyunk. A horgászturizmus keretében 13,5 ezer látogatónk volt, a szálláshelyeinket 60 százalék fölött használtuk ki. Az idei évben 10-12 százalékkal több árbevétellel számolunk, mint tavaly. Ami a jövőképet illeti, kemény munka, megalapozott partneri kapcsolatok, a stabil, kiszámítható partnerség bármilyen nehézségen átsegít”, – fogalmazott a vezérigazgató.

A klímaváltozás olyan jelenség, amit

nem tudunk megváltoztatni, ezért alkalmazkodni kell hozzá, jelentette ki Lévai Ferenc.

Nyertesek és vesztesek

A haltermelés során a ragadozó halfajok ki kell váltani, mert a csuka például ki fog esni a hálóból. A ragadozók közül a harcsa termelése növekedhet meg, ha nem lesz vírusos fertőzés. Tudomásul kell venni, hogy a felmelegedő vízzel egészen más problémák jelentkeznek, mint 20-30 évvel ezelőtt. Nem elsősorban a melegebb időszak a legnagyobb probléma, hanem a hirtelen időjárás-változások, ezek sok helyen halpusztulást okoztak. Élő probléma az eutrofizáció felgyorsulása, minden tóban gyorsan szaporodnak a vízi növények. Rengeteg a vízzel érkező aktív tápanyag, a foszfor, nitrogén. Az összes felszíni szennyvíztisztító a kisebb vízfolyásokba engedi be a vizeket. A „tisztított” víz a melegedéssel soha nem látott mértékű eutrofizációt okoz. Az nem kérdés, hogy a ponty továbbra is meghatározó szereplője lesz a tógazdasági haltermelésnek, de bízhatunk a busa és az amur reneszánszában, mert több ilyen halra van szükségünk. A busa és az amur egészséges, olcsó, jól eladható hal. A süllő jól illeszkedett a hazai termelési palettába, és ha jókor halásszák le, akkor nem pusztul el. Új halfajokkal is számolni kell, a csikos sügér szaporításával, termelésével az Aranypony Zrt. is foglalkozik. A keszegfélék szintén vesztesei lesznek a felmelegedésnek, mondta végezetül Lévai Ferenc.

H. GY.

Az EU akvakultúra-politikája, és annak szakmai kritikája

Az Európai Unió Számvevőszéke 2023. november elején jelentette meg értékelését az EU akvakultúra-politikájáról „Stagnáló termelés és homályos eredmények a növekvő támogatások ellenére” címmel. A Bizottság választát követően, november 19-én az Európai Akvakultúra-termelők Szövetsége (FEAP) is közreadta szakmai állásfoglalását. A Számvevőszék különjelentése ötven oldalon keresztül, részletesen elemzi az Európai Unió akvakultúra-politikáját. A vizsgálat eredményeinek értékelése mellett javaslatokat is megfogalmaznak. A különjelentés legfontosabb megállapításait adjuk közre.

Az akvakultúra-termelés hozzájárul az élelmezés-biztonsághoz, az európai Zöld Megállapodás szerint alacsonyabb karbonlábnymó fehérjefor-

rúsként támogatandó. Ugyanakkor 2020-ban az uniós akvakultúra a világ akvakultúra termelésének csak kevesebb, mint 1 százalékát adta, míg az importált termé-

kek az EU vízi élelmezésellátásának több, mint 60 százalékát tették ki. Az akvakultúra fenntartható fejlesztése épp ezért a Közös Halászati Politika egyik fő célkitűzése, és a Kék gazdaság stratégiájának fontos eleme. Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA, 2014–2020 között 1,2 milliárd EUR) és az azt követő Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap (ETHAA, 2021–2027 között 1,0 milliárd EUR) támogatásával a Közös Halászati Politika célja az akvakultúra fenntartható fejlesztése, valamint előnyösebb gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási környezet biztosítása.

▶ A számvevőszék értékelte, hogy vajon a bizottsági és tagállami támogatások hatékonyan szolgálták-e az uniós akvakultúra fenntartható fejlődését. Ehhez vizsgálta az elmúlt 2014–2020-as időszakot, valamint a következő, 2021–2027-es időszakra vonatkozó, már létrehozott rendelkezéseket és programokat. A számvevőszék várakozása szerint a vizsgálat hozzájárul az európai akvakultúra-politikát befolyásoló vitákhoz, különösen az ETHAA 2024-ben esedékes féldős értékelésére, valamint az Akvakultúra Stratégiai Iránymutatás végrehajtása terén elért eredmények 2025-re tervezett értékelésével összefüggésben. A vizsgálat célja az is, hogy növelje az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot az uniós források felhasználása terén.

Elmaradt uniós támogatási célok

Az Európai Unió Számvevőszéke a jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy bár az EU akvakultúra stratégiai keretfeltétele az elmúlt időszakban javult, az uniós akvakultúra alig növekedett, és nincsenek megbízható mutatók az ágazat fenntarthatóságának nyomon követésére, illetve arra, hogy a megnövekedett uniós finanszírozás milyen mértékben járul hozzá az uniós akvakultúra fejlődéséhez. Megállapította, hogy az uniós stratégiai dokumentumok javultak az akvakultúra-ágazat fenntartható fejlődésének előmozdítása szempontjából. Tagállami szinten az akvakultúra-fejlesztésre vonatkozó többéves stratégiai tervek általában összhangban voltak a Bizottság iránymutatásaival, de néhány kulcsfontosságú környezetvédelmi stratégia nem vette megfelelően figyelembe az akvakultúra-ágazat sajátosságait. Emellett a területi tervezés és az engedélyezési eljárások még mindig akadályozzák az akvakultúra-ágazat növekedését.

A jelentés megállapítja, hogy a 2014–2020-as időszakban a kizárólag az akvakultúra-fejlesztésre elkülönített támogatás összege több, mint háromszorosára nőtt az azt megelőző, 2007-2013-as időszakban felhasznált összeghez viszonyítva. Az ilyen mértékű növelés szükségszerűsége azonban nem volt megfelelően alátámasztható. A támogatási összegek a szükségesnél nagyobbak lehetnek, miután a tagállamokban az akvakultúra finanszírozásának felhasználási aránya más prioritásokhoz képest alacsony volt a Covid-19 enyhítő intézkedésekből adódó többletfelhasználás ellenére is. Az alacsony felhasználási arányok miatt a tagállamok gyakran átcsoportosították a pénzügyi forrásokat az ágazat által jobban preferált intézkedésekre, és ezekben szinte az ös-

szes támogatható projektet finanszírozták, függetlenül attól, hogy várhatóan mennyire járulnak hozzá az uniós támogatási céljaihoz.

Fejlődést gátló tényezők

Az uniós akvakultúra-termelés 2014 óta a volumenét tekintve stagnál, az ágazati foglalkoztatás pedig csökkent, de a termelés értéke növekedett. Az uniós akvakultúra környezeti fenntarthatóságának nyomon követésére jelenleg nem állnak rendelkezésre mutatók, de a Bizottság dolgozik az ismeretek hiányosságainak pótlásán. Az ETHA monitoringrendszerében jelentett adatok nem alkalmasak annak értékelésére, hogy az alap hogyan járult hozzá az akvakultúra-ágazat környezeti és társadalmi fenntarthatóságához vagy versenyképesség növeléséhez. **Ez alapján a számvevőszék javasolja a Bizottság számára, hogy (1) támogassa a tagállamokat az uniós akvakultúra fenntartható fejlődését gátló akadályok felszámolásában; (2) javítsa az uniós források célzott felhasználását; valamint (3) fokozza az uniós finanszírozás teljesítményének és a környezeti fenntarthatóságnak a nyomon követését.**

A FEAP szakmai kritikájában az Európai Unió Számvevőszékének különjelentése mellett a Bizottság arra adott választ is értékelte. Emellett cselekvési területeket határozott meg, hiszen „**Az európai akvakultúra a fenntartható élelmiszerbiztonság kulcsa, de még ebben az évtizedben növekedési pályára kell állítani, megszüntetve a stagnálás okait.**”

A sajtóközlemény összefoglalja mind a számvevőszéki jelentésben írtakat, mind a Bizottság arra adott választ. Ez utóbbiban a következőket emeli ki. Az Európai Bizottság a Számvevőszéknek adott, egyidejűleg közzétett válaszában részletesen ismerteti az akvakultúra területén végzett munkáját, ideértve a 2021-es Stratégiai Iránymutatást, a Nyílt koordinációs módszer bevezetését, a 2022-ben elindított Akvakultúra támogatási mechanizmus során végzett folyamatos tevékenységet, valamint az ETHA és az azt követő ETHAA rendszer részleges nyomon követését. Emellett azonban az Európai Bizottság elismeri, hogy a megosztott irányítás keretében nem tudja folyamatosan ellenőrizni az uniós források felhasználásának hatékonyságát, illetve tágabb értelemben az uniós akvakultúra környezeti fenntarthatóságát.

A Bizottság ezzel együtt úgy véli, hogy megvannak azok az alapok, amelyek biztosítani tudják az uniós akvakultúra-ágazat növekedését, és azt a célt, hogy teljes mértékben kiaknázza a lehetőségeit az európai Zöld Megállapodás célkitűzéseihez való

hozzájárulás érdekében. Az Európai Bizottság azt is hangsúlyozza, hogy korai lenne még értékelni az új stratégia eredményeit. Az akvakultúra támogatásának finanszírozását illetően a Bizottság egyetért a megbízható nyomon követés szükségességével, ugyanakkor hangot ad annak, hogy a 2021–2027 közötti támogatási rendszer (ETHAA) ellenőrzési rendszerét az ETHA-val kapcsolatos tapasztalatok alapján javították és egyszerűsítették.

Megfelelő intézkedések meghozatalát sürgetik

Áttekintve a dokumentumokat a FEAP meg van győződve arról, hogy az uniós akvakultúra jelentős potenciállal rendelkezik a vízi élelmiszerek, a gazdasági fejlődés és a foglalkoztatási lehetőségek biztosításában csakúgy, mint a világ más területeinek haltermelése. Kiemeli azt is, hogy az akvakultúra jelenlegi stagnáló helyzete megfelelő intézkedésekkel megszüntethető.

A FEAP által a Számvevőszék különjelentésében azonosított néhány hiányosságtól eltekintve a szervezet úgy gondolja, hogy a Számvevőszék által közzétett dokumentum alapos elemzésen nyugszik, amely megfelelően írja le az uniós akvakultúra-fejlesztés helyzetét, kihívásait és adminisztratív hiányosságait. A FEAP álláspontja szerint azonban az Európai Bizottság válasza sajnálatosan rövidlátó.

A Bizottság ugyanis nem ismeri el, és nem kínál megoldásokat azokra a valódi okokra, amelyek hátráltatják az akvakultúrában rejlő lehetőségeket az EU-ban. Az Európai Számvevőszék, akárcsak az Európai Bizottság a 2021. évi Stratégiai Iránymutatásban az akvakultúra területi tervezésének rossz hatásfokát és a bonyolult engedélyezési eljárásokat jelölte meg legfontosabb okként. Valójában azonban ezek csupán a probléma tünetei, nem pedig a helyzet tényleges okai.

A FEAP egyetért a Számvevőszékkel abban, hogy az EU akvakultúra stratégiai keretfeltétele az elmúlt években javult. A szövetség azonban hangsúlyozza, hogy az új stratégia eredményeit még korai lenne értékelni, illetve az Európai Bizottság 2021-es stratégiája nem lesz elegendő olyan fejlődés eléréséhez, mint amilyenek a fejlett akvakultúrával rendelkező harmadik országokat jellemzi, például Norvégiát, az Egyesült Királyságot, Törökországot vagy a világ számos más részét.

A Számvevőszék jogosan állapította meg, hogy a 2014–2020-as időszakban nagyon kevés új halgazdaságot hoztak létre az EU-ban a rendelkezésre álló finanszírozás ellenére. A FEAP ugyan meg-

érti, hogy a Számvevőszéknek nem volt lehetősége a helyzet teljes körű értelmezésére, a Bizottságnak azonban tisztában kellene lennie azzal, hogy az akvakultúra-termelés növekedését komolyan hátráltatják a szigorú környezetvédelmi előírások alapvető célokra túlmutatató végrehajtása okozta adminisztratív terhek, az importtal szembeni egyenlőtlen versenyfeltételek és a fogyasztók nem egyértelmű tájékoztatása. Ha az EU valóban tényleges növekedési pályára kívánja állítani az akvakultúrát, és biztosítani kívánja annak jelentős szerepét a Fenntartható európai élelmiszerrendszerben, a Kék gazdaságban és a Stratégiai élelmiszer-önállóság területén, akkor szükség-szerűen foglalkoznia kell alapvető kérdések érdemi megválaszolásával az Európai Bizottságon belül és azon túl is.

Két kiemelt cselekvési terület

A FEAP állásfoglalásában két kiemelt cselekvési területet határozott meg a jelenlegi stagnáló helyzet megszüntetésére: a törekvést és az összetartást. Az első cselekvési terület értelmében az EU-ban az élelmiszer-termelésnek egyenrangúvá kell válnia a környezetvédelem célkitűzéseivel. Az európai akvakultúra-ágazat elkötelezett a természeti környezet védelme és helyreállításának szükségessége mellett. Ráadásul a haltermelés megfelelő színvonalon kizárólag jó ökológiai állapotú vizekben folytatható. Az akvakultúra-termelés alapvetően a természeti környezetben, a közösségek tulajdonában lévő vizekben, illetve azok felhasználásával folyik. Ezért a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása döntő hatással van az akvakultúra fejlődésére. Az EU szigorú környezetvédelmi politikájának végrehajtása a legtöbb tagállamban már aligha teszi lehetővé, hogy ezekbe a rendszerekbe az akvakultúra-fejlesztés szempontjait is beillesztjük. A tagállamok környezetvédelmi hatóságai számára jelenleg a természet- és környezetvédelmi jogi kötelezettségek teljesítése az egyetlen cél. Ennek következményeként a természeti környezetben folytatott élelmiszer-termelés fejlődése a hatóságok számára nem jelenik meg célként, miközben az új halgazdaságok engedélyezésének kulcsa az ő kezükben van. Egy ilyen féloldalas rendszerben az akvakultúra jövője kilátástalan az EU-ban.

Az Európai Unióban a haltermelésben bizonyíthatóan meglévő pontenciál csak akkor aknázható ki, ha az élelmiszer-termelés a környezetvédelemhez hasonlóan fontos célkitűzéssé válik, beleértve a mennyiségi termelési célok meghatározását

is. A FEAP meggyőződése, hogy a két cél összeegyeztethető, egyúttal hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak figyelembe kellene vennie a FAO „Kék átalakulás” programját a számvevőszéki jelentésben foglalt kérdések alapvető megválaszolására érdekében. A FAO stratégiájának ugyanis egyik fontos következtetése, hogy a környezetvédelmi politikákat egyensúlyba kell hozni az élelmiszer-termelési célokkal. Enélkül a jelenlegi jogi környezet javítása, valamint az ETHA-támogatások hatékony és eredményes felhasználása nem fog érdemben hozzájárulni az EU akvakultúra-termelés stagnálásának megszüntetéséhez.

Önálló közös akvakultúra-politikára van szükség

A második cselekvési terület alapján az akvakultúrának, a mezőgazdasághoz hasonlóan, saját közös politikára van szüksége. Az Európai Unió szerződésai nem tekintik a haltermelést a többi elsődleges élelmiszer-termelő ágazattal – például a mezőgazdasággal és a halászat – egyenrangú elkülönített területnek, ezért az EU-ban nincs konkrét és hatékony önálló közös akvakultúra-politika. Az akvakultúra fejlesztését elősegítő fő uniós eszközök jelenleg a nem kötelező erejű Stratégiai iránymutatás, a tagállamok többéves nemzeti stratégiai tervei, a tagállamok közötti információcsere és a legjobb gyakorlatok cseréje, valamint az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap. **Emiatt a FEAP hangsúlyozza, hogy az uniós akvakultúra-ágazat stagnálása közvetlen következménye a közös akvakultúra politika hiányának. Éppen ezért a FEAP kiáll az EU akvakultúra politikai és jogi helyzetének megváltoztatása mellett, egyúttal erősen javasolja egy közös akvakultúra politika létrehozását.** A FEAP véleménye szerint ezt úgy lehet elérni, hogy a közös halászati politikán belül az akvakultúra külön fejezetet kap a halászzal egyenrangúan, vagy a Közös Agrárpolitikán belül hoznának létre külön területet. A közös akvakultúra politika lehet képes a megfelelő nyomásgyakorlásra a közigazgatás szükséges összehangolásához, és biztosíthatná többek között a területrendezéssel és engedélyezéssel kapcsolatos szűk keresztmetszetek feloldását.

A FEAP a sajtóközleményében végül szólt a Számvevőszék jelentésének hiányosságairól is. A szövetség véleménye szerint az Európai Számvevőszék különjelentésének egyik hiányossága, hogy az akvakultúra lehetséges negatívumaira összpontosít, de ezeket nem tartja egyensúlyban a pozitívumokkal, így a ter-

mészeti erőforrások felhasználásának hatékonyságával, az alacsony szén-dioxid-kibocsátással, a kis hely- és édesvíz-felhasználással, valamint a magas tápértékű élelmiszerek biztosításával. A FEAP egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az akvakultúra-ágazat hatásai jelentősen nem befolyásolhatják a nagy kiterjedésű tengeri területek jó környezeti állapotát.

A FEAP osztja a Számvevőszék és a Bizottság álláspontját az átláthatóság és az elszámoltathatóság fontosságáról az uniós források felhasználása során. A szövetség ugyanakkor nem érti a Számvevőszék azon aggodalmát, hogy végül szinte valamennyi támogatható projektet finanszírozott az ETHA-alap. A FEAP számára sokkal inkább az volna meglepő, ha a Közös Halászati Politika céljainak megfelelő projektek kimaradtak volna a támogatásból.

Nincsenek jó nyomon követhetőségi mutatók

A környezeti indikátorokkal kapcsolatban a FEAP egyetért a Számvevőszékkel és az Európai Bizottsággal abban, hogy jelenleg nincsenek olyan mutatók, amelyekkel valóban jól nyomon lehetne követni az ágazat környezeti fejlődését. Emlékeztet ugyanakkor arra, hogy a szövetség, több ágazati tanácsadó szervezettel együttműködve korábban benyújtotta javaslatát a környezeti fenntarthatósági indikátorokra vonatkozóan az Európai Bizottság részére („A halak fenntartható akvakultúra-termelésének technikai szűrőfeltételei: hozzájárulás az EU marketing standardjához; út a fenntartható élelmiszeri rendszerhez és az EU Taxonómia-rendeletéhez” című dokumentumot a HUNA-TiP a XLVII. Halászati Tudományos Tanácskozáson 2023-ban adta közre). Az ebben a dokumentumban meghatározott indikátorok jól kiegészíthetik a Joint Research Centre által írt a „Fenntartható akvakultúra indikátorai az Európai Unióban” című dokumentumban javasoltakat.

Végül az akvakultúra-ágazat fejlődésére vonatkozó társadalmi-gazdasági mutatók mérlegelésekor az Európai Számvevőszéknek és az Európai Bizottságnak figyelembe kell vennie a haltermelési rendszerek engedélyezésének szokásos késedelmét, továbbá azt a tény, hogy a termelési ciklusok több éven át tartanak, így a projektek befogadása és az ezek eredményeként jelentkező piaci hatások között többéves eltolódás van. Ennek kiküszöbölése érdekében az akvakultúra növekedését jelző vezető indikátorokat kell meghatározni és használni az akvakultúra-politikai és -finanszírozás hatékonyságának rövid távú előrejelzésére.

HALASI-KOVÁCS BÉLA

A ponty teljesítményvizsgálatáért felel

Az idei október 23-i ünnepségen hárman vehették át Nagy István agrárminisztertől a Pro Aquacultura Hungariae Díjat: dr. Urbányi Béla, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szent István Campus Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézetének egyetemi tanára, dr. Gorda Sándor, a Garda Duo Bt. halászati szakértője és Bertalan József, a Bertalan és Társa Kft. ügyvezető igazgatója. A kitüntetettek közül Gorda Sándorral beszélgettünk.

Gorda Sándor a hazai pontytenyésztés területén, különösen a ponty teljesítményvizsgálatában végzett magas színvonalú munkájáért kapta meg a szép elismerést. Kijelenthető, hogy jó helyre került az oklevél, mert Gorda Sándor azon halászberek közé tartozik, aki sokat tett azért, hogy a hazai pontytermelés magasabb szintre kerüljön. Ez abban is megmutatkozik, hogy ma már a MA-HAL megbízásából végzi a ponty teljesítményvizsgálatokat.

Gorda Sándor Nagy István minisztertől vette át az oklevelet

Gorda Sándor idén töltötte be a hatvanadik életévét. Gyöngyösön született, ahol az édesapja a horgászatot keresztül szeretette meg vele a halat. Egy lakótelepi lakásban csak az akváriumban lehet halat tartani, nevelni, ezért Sándor már egészen fiatalon kezdett érdeklődni az akvarisztika tudománya iránt. *(E sorok írójának Horn Péter professzor gyermekkorra jut eszébe, aki szintén az akvarisztikán keresztül kezdett foglalkozni a haltudománnyal.)* A Debreceni Agrártudományi Egyetemen szerzett diplomát, de ekkor már eldőlt, hogy Sándor a halas vonalon fog elindulni. Az első munkahelye a szarvasi Halászati Kutató Intézet (HAKI) volt, ahol az 1988-as belépés után 18 évet dolgozott. Szerencsésnek mondja magát abból a szempontból, hogy az intézetben Bakos János karolta fel, és vette fel a szelekciós vizsgálati osztályra, ahol alap-

san megismerhette a hazai pontytenyésztési rendszert. Kezdetben még a génbankkal, a génbanki fajták hibridizációs keresztezési, fajtajavítási munkálatok eredményeinek felhasználásával foglalkozott.

Az új állattenyésztési törvény 1996-ban jelent meg, amelyben a ponty, mint tenyésztett állatfaj is helyet kapott. A HAKI-nak három államilag elismert pontyfajtája, hibridje (215, P34, P31) volt abban az időben, ezért kérte fel az OMMI a HAKI-t, hogy dolgozza ki a ponty teljesítményvizsgálatának, a pontyfajták állami elismerésének a törvényi hátterét. Sándor aktívan részt vett a törvény kidolgozásában, a kódex megalkotásában, amely szabályozta a ponty teljesítményvizsgálatot. Természetesen a törvény végrehajtásában, a tesztelésben, a teljesítményvizsgálatok lebonyolításában, értékelésében Bakos János mellett Sándor is meghatározó szerepet kapott. Az egész pontytenyésztés és tenyésztőszervezet szabályozásának a végrehajtásában ma is tevékenyen részt vesz. A HAKI-ban 2006-ig dolgozott, majd egy rövid ideig külső szakértőként foglalkoztatták. Ebben az időszakban alakult meg a Garda Duo Bt., ahol egyéni vállalkozóként szaktanácsadói tevékenységet végez. A külföldi szakértői tevékenysége révén a határon túlra is elviszi a magyar haltenyésztés jó hírét, mert haltenyésztésben, halszaportításban, halnevelésben segíti harmadik országok haltermelőit.

A hazai pontyfajták gazdag választékot kínálnak a haltermelőknek, hiszen 32 államilag elismert pontyfajtát tartanak nyilván. Mindezt az teszi lehetővé, hogy a ponty 104 kromoszómával rendelkezik. A bolygón egyedül Magyarországon tartanak nyilván ennyi pontyfajtát, ami egyik oldalról jó, a másik oldalról kevésbé jó. A szomszédos pontytermelő országokban korlátozták a pontyfajták tartását, és csak a legjobb tíz-tizenöt pontyfajtát en-

gedték tovább tenyésztésbe, termelésbe vonni. A magyar haltermelők tehát színes palettáról választhattak pontyfajtát, mégpedig a Nébih által megjelentetett teljesítményvizsgálati eredmények alapján.

A teljesítmény vizsgálata során kétféle tulajdonságot mérnek: a minőségi, kvalitatív tulajdonságokat, ami a hal külső megjelenését, a testméret-indexeket, az örökletes testi hibákat vizsgálják, de görcső alá veszik a pikkelyezettség egyöntetűségét, az állomány színezetét, s a testformát, morfológiát is. A másik tulajdonsági csoport a termelés mennyiségi paramétereit tartalmazza, azaz a termelés gazdaságosságát, eredményességét meghatározó, úgynevezett kvantitatív tulajdonságokat vizsgálják. Ide tartozik a takarmányhasznosítási mutató, a megmaradási százalék, a vágóérték, az ehetőhús-kihozatal aránya és a hús zsírtartalma is.

Régi vita az ágazatban, hogy sok-e a pontyfajta. Sándor úgy véli, hogy azokat a fajtákat kellene megtartani, amelyeknél rendszeres tenyésztési munka folyik. Az ugyanis kérdés, hogy a jelenlegi fajtatulajdonosok közül ki fogja az új vizsgálatok elvégzését vállalni, mert aki nem vállalja, ott valószínűleg probléma van a tenyésztési program végrehajtásával. Egy szó, mint száz, a most zajló ponty teljesítményvizsgálat során egy fajtaszelekció is várható, bár Sándor azt tapasztalja, hogy csak néhányan mondták vissza, illetve kértek halasztást a vizsgálat elvégzésére. Tavaly indult az új vizsgálati ciklus, évente 5-6 pontyfajta vizsgálatát tudják elvégezni. A változottság egyébként nagy értéke is hazai pontytermelésnek.

Gorda Sándor Kolumbiában egy arowana-val

A piac különböző szegmensei miatt nehéz volna egy pontyfajta kiválasztani, amelyik mindenkinek megfelelné. Ahol feldolgozásra, közvetlen piaci értékesítésre termelik a pontyot, ott a tükrös pontyot helyezik előtérbe. Ezzel szemben a horgásztelepítéshez a pikkelyes, nyurga testformájú pontyot keresik, mert ez a hal jobban ellenáll a parazitáknak, vírusoknak. És vannak gazdasági okai is, hogy melyik fajtát részesítik előnybe, mert az őshonos, nyurga ponty például lassabban nő, kisebb a hozama, szemben a magas hátú pikkelyes és tükrös nemes tógazdasági pontyokkal. A piac viszont nem hajlandó megfizetni a termelés kieséséből adódó különbözetet. Sándor is úgy véli, hogy hiányzik a ponty genomterképe, mert a tájfajtaikat jobban el lehetne különíteni, fogalmazhatnánk úgy

is, hogy pontosabb származási térképet lehetne kialakítani a hazai pontyállományról. Ez azért volna hasznos, mert a pontytermelés technológiáját is fejleszteni lehetne, nem beszélve arról, hogy az új kihívásokra is jó válaszokat lehetne adni a hal-egészségügy, a haltermelés területén.

Sándor, amikor nem a teljesítményvizsgálatokkal foglalkozik, idehaza és külföldön szakértő, szaktanácsadó. A hazai horgászszövetségek, horgász egyesületek, tógazdaságok gyakran kérik ki a tanácsát, de ezen kívül megszorodtak a külföldi felkérések is. Nemrég Laoszban volt, most Pakisztánban egy vegyesvállalattal építenek fel egy tógazdaságot, ahol nílusi tilápiát, pangajuszt fognak tenyészteni. Sándor örömmel jegyzi meg, hogy több földrészen is találkozott olyan haltermelő egységek-

kel, amelyeket magyar szakemberek segítségével telepítettek, építettek meg, így az elődök nyomdokain öregbíti tovább a magyar halászat, halászati szakemberek jó hírét. A külföldi tapasztalata az, hogy ma már inkább intenzív rendszereket építenek, amelyben viszonylag kicsi a vízfelhasználás, de minél nagyobb hozamokat szeretnének elérni, mert a vízkészlet és a terület is korlátozottan áll rendelkezésre.

Arra a kérdésre, hogy hol kap helyet a kitüntetés, Sándor végül azt válaszolta, hogy a dolgozószobájában, az íróasztala mellett lévő könyvespolcra helyezte az oklevelet, mert így minden nap kap ösztönzést arra, hogy jobban teljesítsen, és köszönettel tud gondolni mindazokra, akik segítették a pályáját.

HAJTUN GYÖRGY

Készül a Nemzeti Horgászturisztikai Stratégia

Október 26-án Budapesten került sor a Miniszterelnökség Aktív Magyarországért Felelős Államtitkársága és a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) által megrendezett Nemzeti Horgászturisztikai Stratégia (NHTS) Bemutató és Konszenzus Szakkonferenciára, ahol az 1.0 tervzet bemutatására és megvitatására került sor. A telt házas rendezvényen a horgászszervezetek delegáltjai mellett a Miniszterelnökség, a Miniszterelnöki Kabinetiroda, az Agrárminisztérium és a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvány vezetői, munkatársai, valamint a téma iránt érdeklődő országgyűlési képviselők, polgármesterek, turisztikai szakemberek vettek részt, közösen értékelve és elemezve a legnagyobb szabadidős társadalmi kör, a horgászok fejlesztési elképzeléseit.

A konferenciát az Országos Horgászszervezeti Szolgáltató Központ (OHSZK) főigazgatója – egyben a stratégiát kidolgozó ME-MKI-AM-MOHOSZ munkacsoport vezetője –, dr. Déder István c. egyetemi tanár nyitotta meg, felvázolva az előzményeket, valamint a programot. Bevezetőjében kitért arra, hogy a feladat egyáltalán nem előzmény nélküli, és mára a nemzetközi gyakorlatok és a hazai tapasztalatok ötvözésével, valós információs bázisra alapítva felelősen elő lehetett állítani egy olyan szakanyagot, amely alkalmas lehet a támogatások, azokból a tervezett, fenntartható és környezet-tudatos fejlesztések megalapozására.

A kormány biztosítja a fejlesztési forrásokat

A kormány a horgásztársadalom szövetségeseiként továbbra is biztosítani fogja számukra a működési kereteket és a hor-

gászturizmus fejlesztéséhez szükséges forrásokat – mondta el a rendezvényen Révész Máriusz, a Miniszterelnökség Aktív Magyarországért felelős államtitkára, aki szerint számos feltételt kell ahhoz teljesíteni, hogy Magyarország a kormány terveinek megfelelően rövid időn belül a legelhetőbb országok egyike legyen. Fontos kérdés ebből a szempontból, hogyan tölthetik el a szabad idejüket az itt élők, milyen lehetőségek közül választhatnak belföldön. A horgászat a legfontosabb szabadidős elfoglaltságok közé tartozik, hiszen tartalmaz és hasznos egészségvédő rekreációs tevékenység – fogalmazott. Révész Máriusz elmondta, bízunk benne, hogy a támogatások a horgászturisztika esetében is a lehető legjobban hasznosulhatnak, az uniós források birtokában a fejlesztésekhez szükséges összeg is rendelkezésre áll majd, a stratégia pedig hamarosan a kormány elé kerül. Az állam-

titkár végül megköszönte a rendelkezésre álló rövid idő alatt elvégzett jelentős munkát – őszintén megemlítve, hogy annak minősége számára pozitív meglepetést okozott.

Megerősödtek a horgászszervezetek

Dr. Szűcs Lajos, a Magyar Országos Horgász Szövetség elnöke üdvözölte, hogy a turisztikai stratégiák rendszerébe a horgászok is bekapcsolódhattak. A kitértő munkával létrejött horgászstratégia összefogás eredménye, elkészítésében több, mint 550 horgászszervezet vett részt, és csaknem 4500 horgász véleményezte – közölte, egyben megköszönte minden érintett közreműködését. Elmondta továbbá, hogy a jelentős intézményhálózattal és történelmi hagyományokkal rendelkező MOHOSZ-t 2014 után sikerült újjáépíteni, majd a horgászszövetség 37 közfeladattal együtt megkapta az állami tulajdonú horgászvízek halgazdálkodási hasznosítását és az ehhez szükséges egyes működési jellegű forrásokat is. Az viszont tény, hogy az alap infrastruktúra a beruházási források eddigi hiánya miatt a legtöbb helyen még fejletlen, aminek a fő oka, hogy a magyar horgászok köre az egyetlen, ahol egy ilyen jelentős társadalmi kört, tevékenységet érintően még nem született programszerű fejlesztési támogatás. Mára már a horgászszervezetek megerősödtek, így képesek a horgászturisztikai szolgáltatási feladatok végrehajtására és a fenntartásra is, amennyiben megkapják a szükséges támogatásokat – fogalmazott a MOHOSZ elnöke.

▶ A szakmai program keretében több előadásra is sor került. Először „Hal-adjunk előre!” címmel tartott prezentációt a más országokban működő horgászturisztikai jó gyakorlatokról *dr. Raffay Zoltán*, a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának egyetemi docense, aki két baranyai horgászegyesület elnöke is. Őt követte *Ivancsóné dr. Horváth Zsuzsanna*, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense, egyben a Sporthorgász Egyesületek Győr-Moson-Sopron Megyei Szövetségének ügyvezető elnöke „Hol vagyunk és merre tartunk?” előadási címmel, melyben az NHTS megalapozására végzett horgászszervezeti és horgász megkérdezések tapasztalatairól és eredményeiről adott tájékoztatást. (E tárgyban a későbbi-

ekben a MOHOSZ egy részletesebb tájékoztatót is kiad majd – a szerk.) A konferencia harmadik előadását *Poór Csaba*, az Agrárminisztérium (AM) halgazdálkodási és halvédelmi szakreferense jegyezte, a „Civil közfeladat-ellátással támogatott horgászturizmus, halgazdálkodás” címmel, s részletesen kitért a MOHOSZ által ellátott 37 közfeladatra, és az arra jutó állami forrásokra, valamint ezek elhatárolására a tervezett horgászturisztikai fejlesztési forrásoktól.

Átlátható módon dolgozni

A Miniszterelnöki Kabinetiroda képviselőjében *dr. Nyitrai Zsolt* miniszterelnöki főtanácsadó kiemelte, hogy a horgásztársadalom az eddigieknél is nagyobb eredm-

nyekre lehet képes, ügyeiket ezért folyamatosan a nyilvánosság középpontjában kell tartani. A folyamatok az eddigi alapján jó irányba haladnak, a miniszterelnök munkaszervezeteinek részvétele pedig azt üzeni, hogy ezt a területet a kormány kiemelten kezeli – tette hozzá a főtanácsadó.

A konferencia második felében jó gyakorlatként a legjelentősebb horgászturisztikai helyszínekről kettő mutatkozott be. Az első a Balatonról és balatoni horgászturisztika adottságairól, jövőbeni lehetőségeiről szólt, melyet *Nagy Gábor*, a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. horgászati ágazatvezetője tartott meg. Ezután következett *Udvari Zsolt*, a Ráckevei Duna-ági Horgász Szövetség ügyvezető igazgatója, aki a Ráckevei Duna-ág és ráckevei horgászat és horgászturisztika helyzetéről, és az elmúlt évtizedekben elért kiemelkedő eredményekről adott tájékoztatást. A konferencia záró előadásaként *Puskás Norbert*, a MOHOSZ alelnöke, a Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége ügyvezető elnöke a horgászturisztikai fejlesztések pénzügyi forrásainak múltjáról, jelenéről és az NHTS 2030 keretei közötti lehetséges jövőjéről szólt, Vas vármegyei példákkal is illusztrálva a lehetőségeket.

Jövőre indul a tervezés

A szakmai prezentációkat követően a hozzászólások és vélemények megfogalmazására nyílt lehetősége a hallgatóságoknak. A nap zárásaként *Déner István* megköszönte *Révész Máriusznak* a támogatást, valamint az NHTS 2030 1.0 változatát elkészítő munkacsoport szakembereinek áldozatos munkáját (az előadókön kívül *Csizmár Erika*, *Gál Balázs* és *Vörös Máté* vett részt még a tervezet elkészítésében), és minden jelenlévő aktív, támogató együttműködését kérte a következő időszakban is. Kifejtette, hogy a tervek szerint még ebben az évben véglegesítik a hétéves fejlesztési ciklusra szóló Nemzeti Horgászturisztikai Stratégiát (NHTS 2030), majd reményeik szerint a kormány el is fogadja azt, és jövőre már megkezdődhet a végrehajtásra való felkészülés. A 2024. év a tervezésről szól majd, és ha minden gazdasági tényező a tervek szerint alakul, akkor 2025-ben már a fizikai megvalósítás első lépései is megkezdődhetnek. A konferencia talán legfőbb üzenetével zárult az eredményes szakmai nap: „a megvalósítás során kiemelt cél, hogy minden fejlesztés fenntartható, környezettudatos és egyben a nyújtott szolgáltatásokat tekintve olyan legyen, melynek a horgászokon kívül minden vízparti túrázó és ott lakó személy is a tartós haszonélvezője lehet”.

Forrás: MOHOSZ

Nem drágul a balatoni horgászjegy

Nem emelkednek jövőre a balatoni horgászjegyárak, jelentette be *Szári Zsolt*, a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. (BHN) vezérigazgatója a IX. Balatoni Horgász Konferencián, Rádpusztán. Az általános jegy ráadásul jövőre csónakos horgászatra is alkalmas lesz.

A társaság gazdálkodása annyira stabil és biztos, hogy nincs szükség az áremelésre, tette hozzá a vezérigazgató. A tavalyi részleges áremelés után arra számítottak, hogy idén valamelyest csökkenni fog az értékesített horgászenedélyek száma, de nem így történt. „Alábecsültük a horgászok Balatonhoz fűződő kapcsolatát” fogalmazott *Szári Zsolt*. Az idén eladott horgászjegyek száma közel lesz a százezerhez, ami várhatóan mintegy öt százalékkal múlja felül a tavalyi adatot.

A vezérigazgató közölte: idei gazdálkodásuk eredményességéhez nagyban hozzájárult a horgászati ágazat árbevétel-növekedése. A horgászjegyek értékesítéséből idén 1,2 milliárd forint körüli bevételre számít a társaság, ami 200 millió forinttal több a tavalyinál. A társaság tőgazdasági haltermelésében akadtak nehézségek, de összességben elmondható, hogy az idei az elmúlt évtized legjobb éve lesz, mondta a vezérigazgató.

Arra a kérdésre, hogy lesz-e változás a balatoni horgászrendben, *Szári Zsolt* közölte, csak minimális kiegészítésekre kell számítani, amelyek nem növelnek korlátozásokat, hanem esetenként inkább enyhítenek a korábbi szabályozáson. Az országos általános jegy például jövőre a csónakos horgászatra is lehetőséget ad majd. (mti)

Néhány haltermék 2023. év 48. heti bruttó fogyasztói ára (Ft/kg)

	Élő ponty	Friss					
		ponty-szelet	bőrös afrikai harcra file	busa törzs	busa szelet	lazac file	
Fogyasztói piacok, értékesítő helyek	Bp. Fővám téri csarnok	2500	3900	-	2700	2700	7500
	Bp. Lehel téri csarnok	2350	4200	4200	2100	2000	9500
	Kecskemét	2400	3990	4700*	-	2200	7990
	Pécs	2790	3990	4790*	2590	2590	-
	Székesfehérvár	-	3890	4490*	-	2150	7990
	Győr	-	3890	3590	1890	2150	7990
	Debrecen	2599	3999	4880*	2999	2999	7999
	Szolnok	2000	2940	-	1570	1570	-
	Békéscsaba	2290	4390	4500*	2050	2890	8490
	Gyula	-	3900	3700*	2300	2400	-
	Nagykanizsa	2090	4190	4990*	-	2290	9890
	Kaposvár	2200	3650	4400*	2200	2200	8900
	Keszthely	2090	4190	4990*	-	2290	9890
	Balatonboglár	1880*	3140	3875*	-	1653	6815
Szeged	3290	4490	6290*	3690	3990	11 590	
Üzletek							
2023. 11. 28.	budaörsi Auchan	2039	4299	3599**,*	2499	2599	9299
	budaörsi METRO	1899	3499	3899*	-	-	6289

*nyüzött, **akciós ár

Forrás: AKI felmérés